



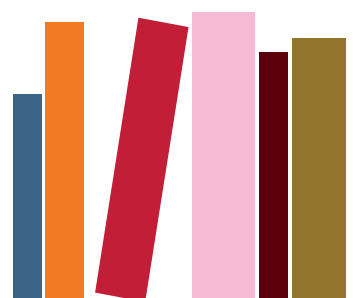
BOGEN OG LITTERATURENS VILKÅR 2025

BOGPANELETS ÅRSRAPPORT



Bogen og litteraturens vilkår 2025
Bogpanelets årsrapport
Publiceret: december 2025
Layout: HSK, Kulturministeriet
Redaktion: asc@kum.dk
www.kum.dk

ISBN (digital): 978-87-7960-190-1
SBN (tryk): 978-87-7960-191-8





BOGEN OG LITTERATURENS VILKÅR 2025

BOGPANELET'S ÅRSRAPPORT

INTRODUKTION

Der har de seneste år været et stort fokus på værdien af den fysiske bog og den fordybelse og dybdelæsning, den tilskynder til. Der er bred enighed om, at læsning af længere og sammenhængende tekster, hvad enten det er fagbøger eller skønlitteratur, er afgørende for både børn og voksnes dannelse, kundskab og evne til at tænke kritisk og modstå desinformation.

Det store fokus på den fysiske bog afspejler sig også i Bogpanelets årsrapport, der tager temperaturen på bogen og litteraturens vilkår ved at se på alt fra salg af bøger til danskernes læsevaner. Det har nemlig været et entydigt godt år for den fysiske bog i 2024. Forlagenes omsætning og bibliotekernes udlån er steget, og målt på materialeudgifter til bøger er bibliotekernes indkøb af fysiske bøger også steget.

Samtidig kan det konstateres, at der er sket et markant fald i antallet af nye titler, og det er en tendens, der gør sig gældende på tværs af genrer og formater. Dette viser sig også i et generelt fald i antallet af forlag med nye udgivelser i 2024, hvad der peger mod en større koncentration af salget.

Årsrapporten belyser også udlånstendenser hos eReolen og bogsalgets fordeling på udgivelsessprog (bl.a. for at belyse, om det er korrekt, at stadigt flere foretrækker at læse på engelsk) samt forfatteres løn- og arbejdsvilkår.

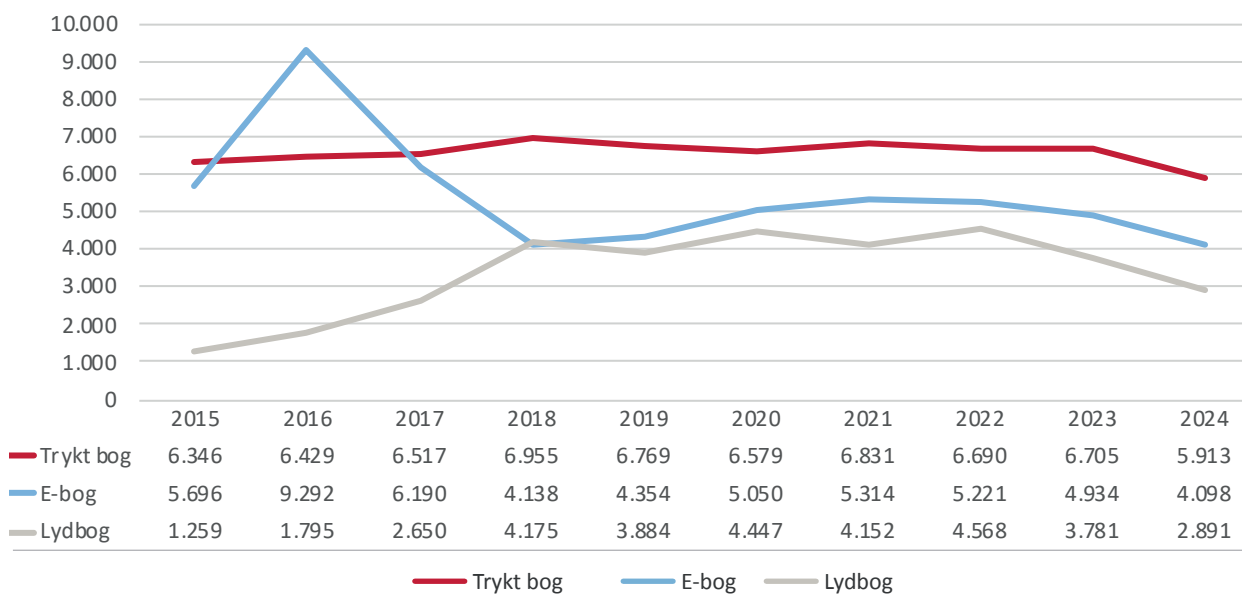
Arbejdsgruppen for litteratur afleverede i maj 2025 sine anbefalinger til, hvordan man kan styrke litteraturen og læsekulturen, og regeringen har sammen med Det Konservative Folkeparti vedtaget en finanslov for 2026, der følger op på anbefalingerne med en litteratur-handlingsplan, hvor afskaffelse af bogmomsen bl.a. indgår. Særligt sidstnævnte forventes at skabe større forandringer på bogmarkedet, forventeligt lavere priser og større salg.

ANTALLET AF UDGIVELSER ER FALDET

Den samlede bogproduktion er faldet ca. 16 % fra 2023 til 2024 og er dermed på sit laveste i 10 år. Som det fremgår af figur 1, gør det sig gældende på tværs af

formater. Fra 2023 til 2024 er produktionen af nye trykte titler faldet med ca. 12 %. Der er imidlertid sket et endnu større fald i produktionen af digitale udgaver. I forhold til året før er produktionen af nye e-bøger faldet med ca. 17 % og lydbøger med ca. 24 %.

FIGUR 1. NYE FØRSTEUDGAVER AF TRYKTE BØGER, E-BØGER OG LYDBØGER



Kilde. DBC, udtræk til Bogpanelet.

Frem til 2022 har lydbogsproduktionen overvejende været stigende, og i denne periode har forlag desuden investeret i at digitalisere deres bagkatalog af ældre værker. Det efterfølgende fald siden 2022 kan, når det ses i sammenhæng med faldet i fysiske bøger, være udtryk for, at forlagene hovedsageligt udgiver lydbøger som led i udgivelsen af fysiske bøger og måske endda med stigende tendens til indførelse af karenstider for de kommercielt succesfulde forfattere og anmelderbårne titler.

Statistikken viser kun titler, som udgives af danske forlag, imens streamingtjenesters egne titler, som udgives direkte på deres platforme, som udgangspunkt ikke registreres hos Nationalbibliografien. Det samlede udgivelsesfelt for lydbøger kan derfor være større. I starten var lydbøger et forlagsanliggende og en investering i en ny læsergruppe, og lydbøger blev solgt i styksalg. I dag er markedet domineret af teknologivirksomheder, hvis forretningsmodel er anderledes end det traditionelle bogmarked. Deres produkt er adgang til bøger og ikke styksalg af bøger.

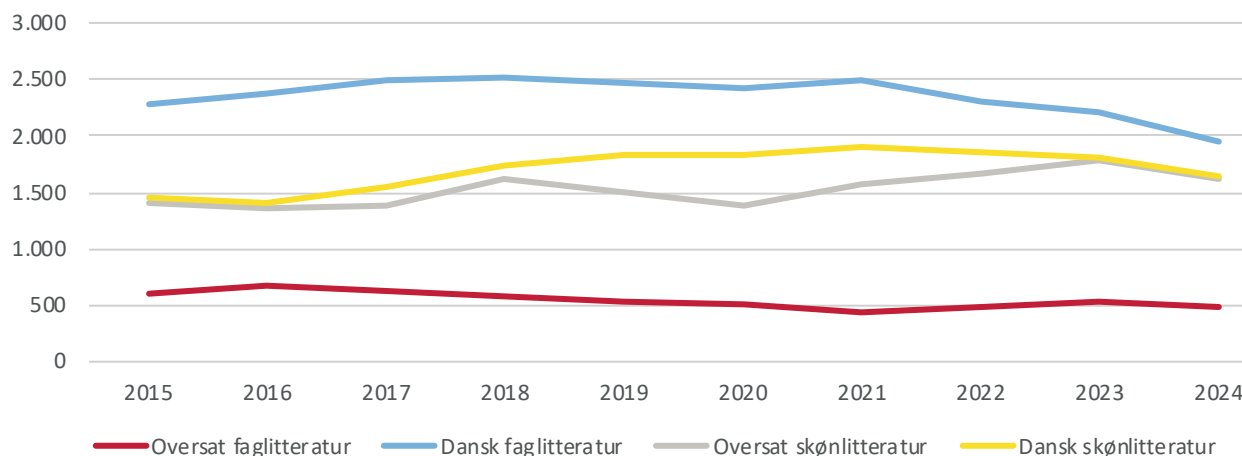
Streamingtjenesternes forretningsmodel afhænger således i høj grad af balancen mellem abonnenters betaling for tjenesten og tjenesternes betaling til rettighedshavere, hver gang deres brugere lytter til eller læser et værk. Rent forretningsmæssigt vil streamingtjenesterne derfor have en interesse i, at brugerne lytter mest til de værker, som de skal betale mindst til rettighedshaverne for. Flere streamingtjenester udgiver og markedsfører derfor flere og flere af deres egne originaler, og det er svært for danske forlag at konkurrere på dette marked. Muligvis ser danske forlag ikke en særlig forretningsmæssig gevinst i fremtiden ved at digitalisere bøger, der kan udbydes til streamingtjenester.

Den internationale musikstreamingtjeneste Spotify har for nyligt gjort lydbogsstreaming tilgængelig i en række europæiske lande, herunder Danmark, hvilket yderligere bakker op om, at lydbogen fortsat er populær og formodes at være i vækst. En voksende andel af det danske bogmarked er derfor ikke længere belyst i de tilgængelige statistikker. Det forventes dog, at Danmarks Statistik fremover vil indsamle data om streamingtjenesternes salgstal til bogsalgstatistikken.

Faldet i udgivelsen af nye trykte titler gælder på tværs af genrer, jf. figur 2. Det største fald ser man for dansksproget faglitteratur på ca. 12 % siden sidste år. Dette

markerer tredje år i træk med færre nye titler inden for dansksproget faglitteratur med et samlet fald på ca. 22 % siden 2021.

FIGUR 2. KOMMERCIELLE TRYKTE FØRSTEUDGAVER, DANSKE OG OVERSATTE TITLER



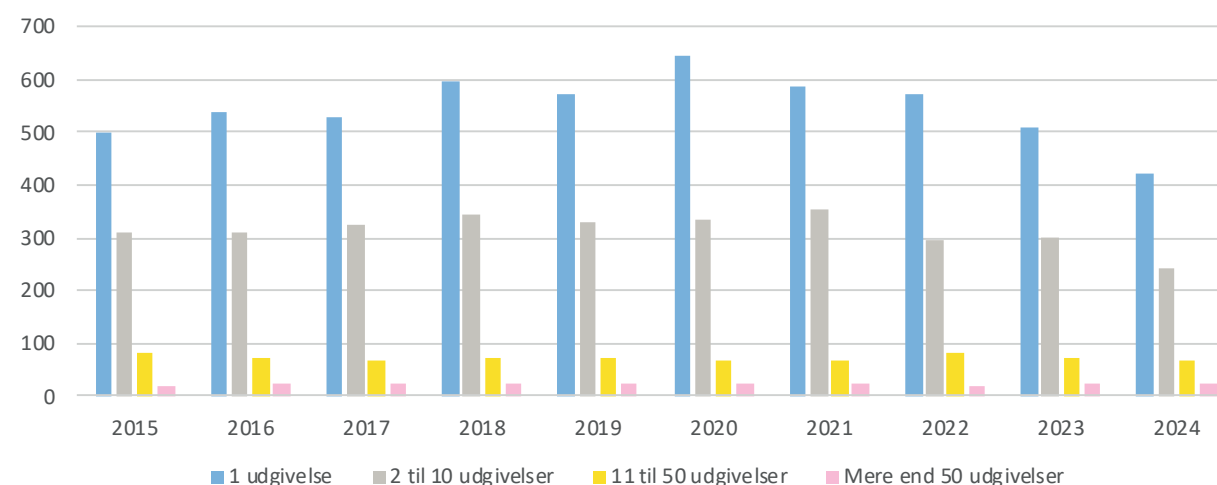
Kilde: Danmarks Statistik (BIB1) og eReolens månedsstatistik

SÆRLIGT SMÅ FORLAG UDGIVER MINDRE

Faldet i produktion i 2024 er sammenfaldende med et fald i antallet af forlag, der har udgivet nye titler. Samlet set er antallet af forlag med udgivelser i 2024 faldet med ca. 17 %, og det er særligt antallet af mindre forlag, dvs. forlag med enten én udgivelse, herunder selvudgivere, og forlag med mellem to og 10 udgivelser, der er faldet væsentligt.

Antallet af udgivere af fysiske bøger med én udgivelse er faldet fra 508 i 2023 til 421 i 2024, og udgivere af fysiske bøger med mellem to og 10 udgivelser er tilsvarende faldet fra 301 til 241, jf. figur 3. Der har ikke været nogen tilsvarende stigninger i de øvrige kategorier, som det f.eks. var tilfældet i både 2022 og 2023. Der kan være flere årsager til denne udvikling. Et mønster er, at mindre forlag bliver indlemmet i større. Forlag kan også være blevet omregistreret og have skiftet navn. Men tallene tyder også på, at der er mange tilfælde af små forlag og udgivere, som enten stopper produktionen eller har holdt en pause i 2024.

FIGUR 3. FORLAG/UDGIVERE AF TRYKTE TITLER FORDELT PÅ ANTAL ÅRLIGE UDGIVELSER

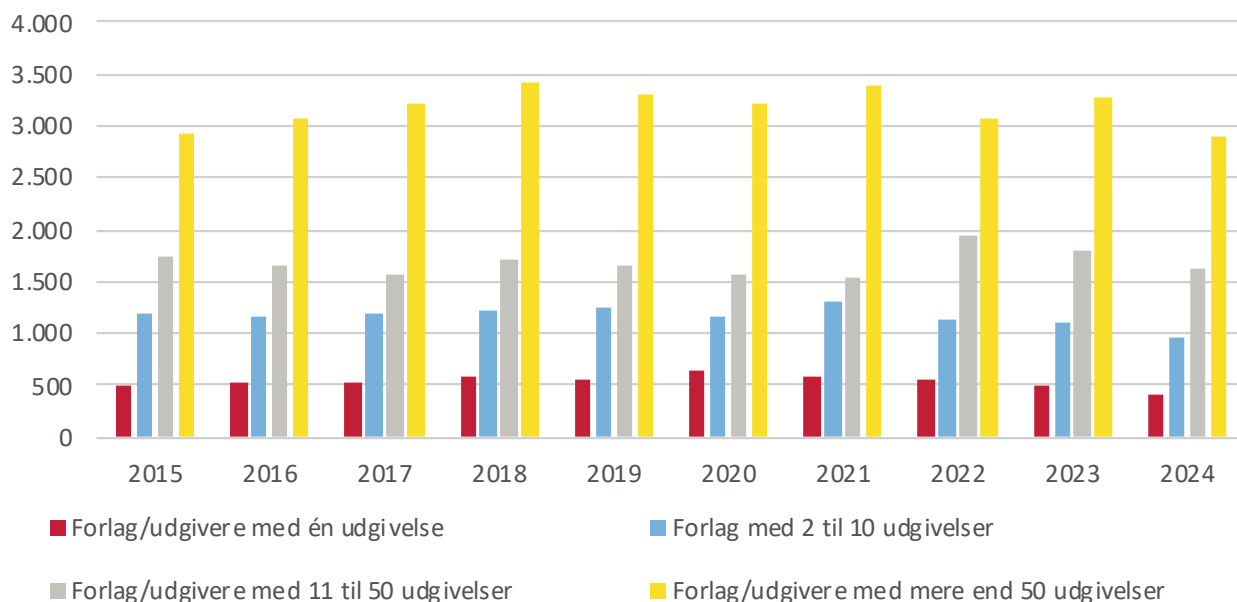


Kilde: DBC, udtræk til Bogpanelet.

Som det fremgår af figur 4, er det ikke kun nedgangen i forlag med mellem to og 10 udgivelser, der er skyld i faldet i produktion. Ser man på fordelingen af udgivelser på tværs af forlagsstørrelser, er der generelt sket et fald i produktion.

Antallet af trykte udgivelser er således faldet med 17 % for udgivere med én udgivelse, ca. 14 % for forlag med mellem to og 10 udgivelser, 9 % for forlag med mellem 11 og 50 udgivelser, og 12 % for forlag med mere end 50 udgivelser. Der er ikke sket en væsentlig ændring i forlagsstørrelsernes andele af den samlede produktion.

FIGUR 4. TRYKTE UDGIVELSER FORDELT EFTER FORLAGETS/UDGIVERENS STØRRELSE

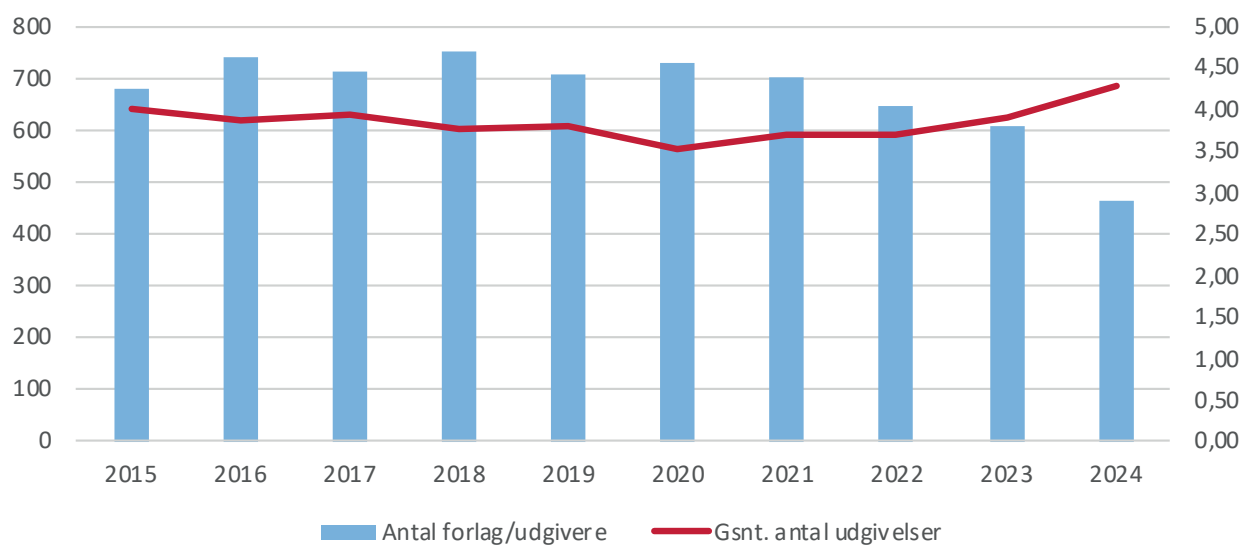


Kilde: DBC, udtræk til Bogpanelet.

På genreniveau kan man også aflæse faldet i antal forlag med nye trykte titler. Særligt forlag, der udgiver ny

faglitteratur er siden sidste år faldet fra 609 til 463, jf. figur 5.

FIGUR 5. FORLAG/UDGIVERE AF NY TRYKT FAGLITTERATUR FOR VOKSNE



Kilde: DBC, udtræk til Bogpanelet.

Når man inddeler udgiverne af faglitteratur i størrelseskategorier over, hvor mange titler der er udgivet de seneste ti år, skrumpes særligt kategorierne med udgivere, der har udgivet mellem én og 10 udgivelser om året. Dette kan både omfatte mikroforlag, der udgiver specialiseret faglitteratur, men også f.eks. årlige rapporter fra diverse selskaber og myndigheder eller selvudgivere af f.eks. kogebøger eller anden hobbylitteratur. En del af forklaringen kan derfor være, at flere selskaber eller myndigheder i mindre grad får trykt deres periodiske udgivelser, eller at flere selvudgivere i højere grad udgiver digitalt eller direkte til streaming. Kategorien består desuden af samarbejder mellem udgivere, som registreres separat. Det vil ofte være samarbejder om en eller få udgivelser, for eksempel et faglitterært forlag og et museum eller en myndighed. Data viser, at der er færre udgivelser med denne type samarbejder i 2024. Det kan dog ikke udelukkes, at faldet også omfatter små forlag, der har måttet indstille produktionen af faglitterær nichelitteratur, og tendensen er også tilstede hos de større forlag. Faldet i antallet af udgivere af faglitteratur er ikke nødvendigvis ensbetydende med, at udgiveren/forlaget ophører. Forlaget kan godt figurere i statistikken som udgiver af anden litteratur, hvilket også kan forklare, at faldet af faglitterære forlag/udgivere er større end det samlede antal mindre forlag, der ikke har udgivet ny trykt litteratur i det hele taget, jf. ovenfor (figur 3).

At forlag og udgivere satser på færre udgivelser – både faglitterære og skønlitterære – er ikke nødvendigvis et tab i en større litterær sammenhæng. Det kan betyde, at forlag i højere grad koncentrerer ressourcerne om

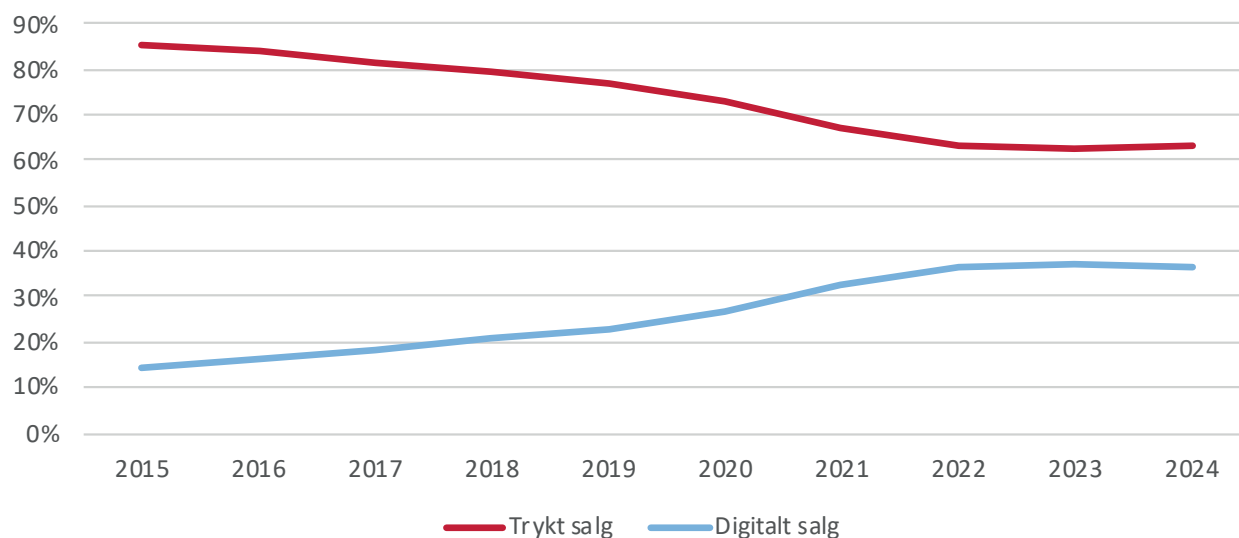
færre nye titler med en forventning om et øget salg pr. ny titel, hvilket både medfører større indtjening til forfatteren og et bedre resultat for forlaget. Med denne strategi vil der dog være en risiko for, at den eksperimenterende og smalle litteratur til mindre målgrupper går tabt.

DEN FYSISKE BOGS ROBUSTHED

Siden 2015 er forlagenes omsætning målt på salget af fysiske bøger faldet, dog med undtagelse af 2020 og 2021, hvor samfundet i store dele af årene var mere eller mindre lukket ned og mange danskere derfor prioriterede at læse og lytte mere til litteratur. Forlagenes omsætning målt på digitale læremidler og e- og lydbøger er samtidig steget markant siden 2015, og derfor er det trykte salgs andel af den samlede omsætning også faldet med ca. 22 procentpoint (fra 86 % til 63 %) i perioden. For første gang i 10 år har det trykte salg dog i 2024 taget andele fra det digitale, jf. figur 6, hvis man ser på skønlitteratur, faglitteratur, børne- og ungdomslitteratur og læremidler samlet, hvilket skyldes både en stigning i omsætning på fysiske bøger og et fald i omsætning på e-bøger og lydbøger.

Det bemærkes, at statistikken kun beskriver udviklingen hos en række udvalgte medlemsforlag hos Danske Forlag der indberetter direkte, samt indberetninger fra salg til eReolen via Publizon samt fra det fysiske bogsalg via Fonden DBK. Ifølge Danske Forlag dækker dette ca. 85 pct. af det samlede bogmarked. Streamingtjenesternes omsætning af egenproduceret indhold er ikke afspejlet i statistikken. Det samme gælder udenlandske forlags omsætning af udenlandskproducerede bøger, som

FIGUR 6. FORLAGENES OMSÆTNING FORDELT PÅ TRYKT OG DIGITALT SALG (%)



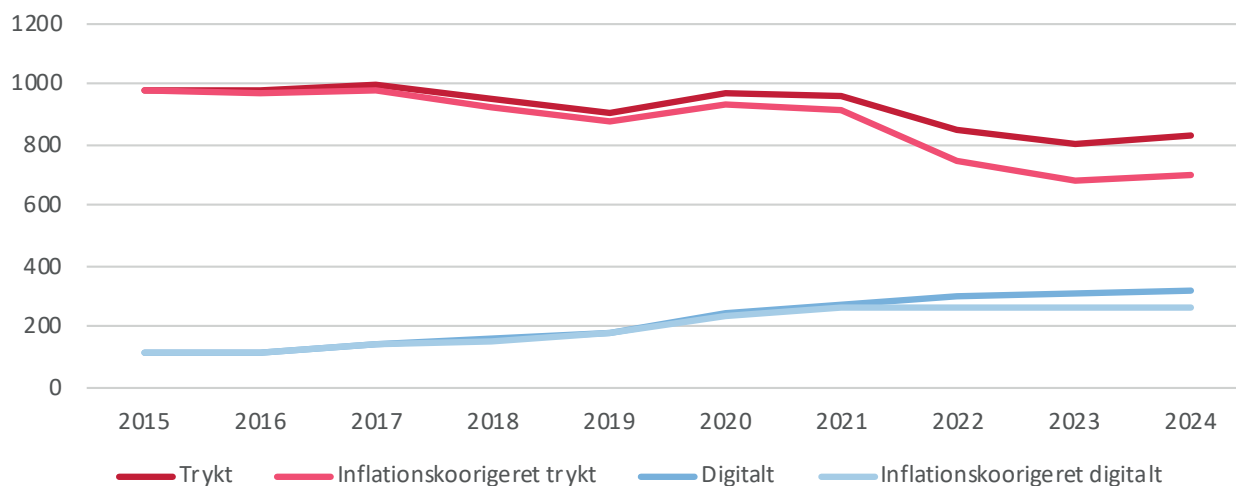
Kilde: Danske Forlags Årsstatistik 2015-2024.

sælges til danske forbrugere. Særligt streamingmarkedet formodes at være i vækst.

Hvis man ser på forlagenes omsætning af skøn- fag- samt børne- og ungdomslitteratur dvs. uden at lære-

midler og lærebøger er inkluderet, ser man også en stigning i omsætningen på fysiske bøger. Tallene er korregeret for inflation, jf. figur 7.

FIGUR 7. FORLAGENES OMSÆTNING AF SKØN-, FAG- OG BØRNE- OG UNGDOMSLITTERATUR, DIGITALT OG TRYKT 2015-2024

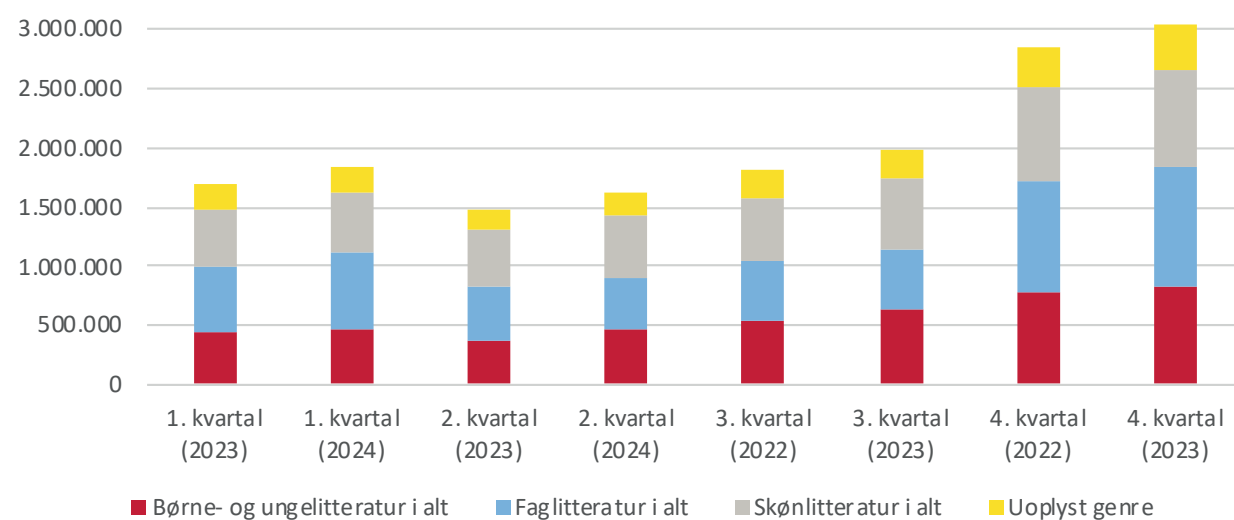


Kilde: Danske Forlags årsstatistik 2015-2024.

Udviklingen spejles også i styksalget af fysiske bøger i Danmarks Statistiks relativt nye bogsalgssstatistik. Da statistikken starter fra 3. kvartal 2022, og senest er opdateret til og med 2. kvartal 2024, er der endnu ikke to hele år at sammenligne. Til gengæld kan man sammenligne de enkelte kvartaler i den toårige periode,

hvoraf det fremgår, at styksalget stiger for alle genrer. Samlet set er der i perioden sket en stigning i bogsalget på ca. 8,5 %. I perioden er fagbøger den mest solgte genre (31 %) tæt efterfulgt af skønlitteratur og børne- og ungdomslitteratur (henholdsvis 28 % og 29 %).

FIGUR 8. UDVIKLING I FYSISK BOGSALG EFTER HOVEDGENRE



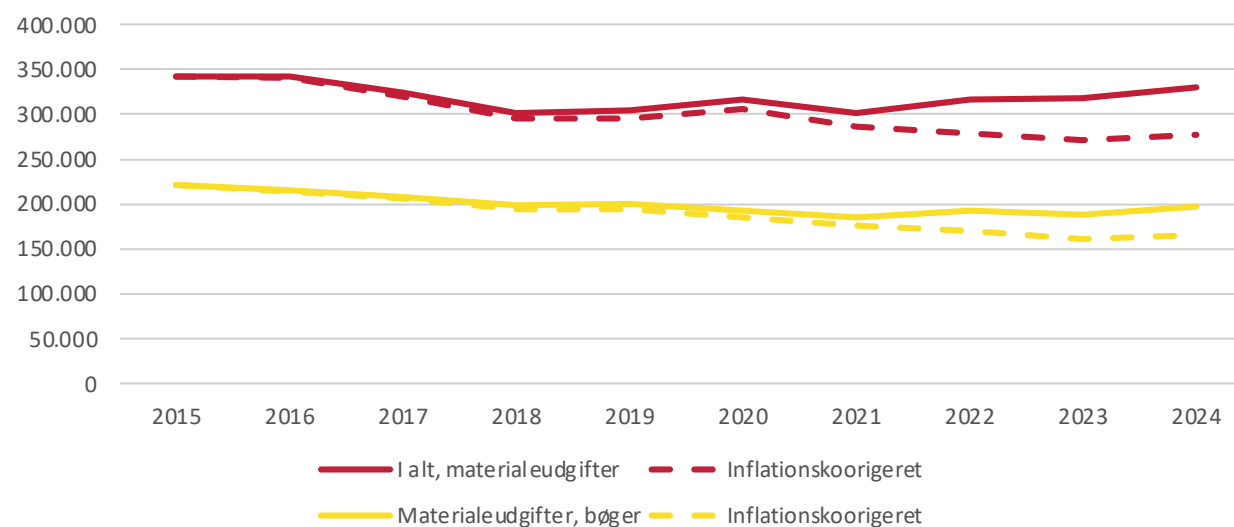
(mio.)	2023	2024	2023	2024	2022	2023	2022	2023
	K1	K1	K2	K2	K3	K3	K4	K4
Børne- og ungelitteratur	0,44	0,48	0,38	0,46	0,54	0,63	0,79	0,84
Faglitteratur	0,54	0,64	0,45	0,45	0,5	0,51	0,92	1,01
Skønlitteratur	0,49	0,5	0,48	0,51	0,53	0,6	0,8	0,81
Uoplyst genre	0,21	0,21	0,18	0,2	0,23	0,24	0,33	0,37
I alt	1,68	1,83	1,49	1,62	1,8	1,98	2,84	3,03

Kilde: Danmarks Statistik (BOGS01)

Folkebibliotekernes udlånstal og materialeudgifter for 2024 fortæller samme historie med den første stigning i materialeudgifter til bøger i 10 år korrigeret for inflation.

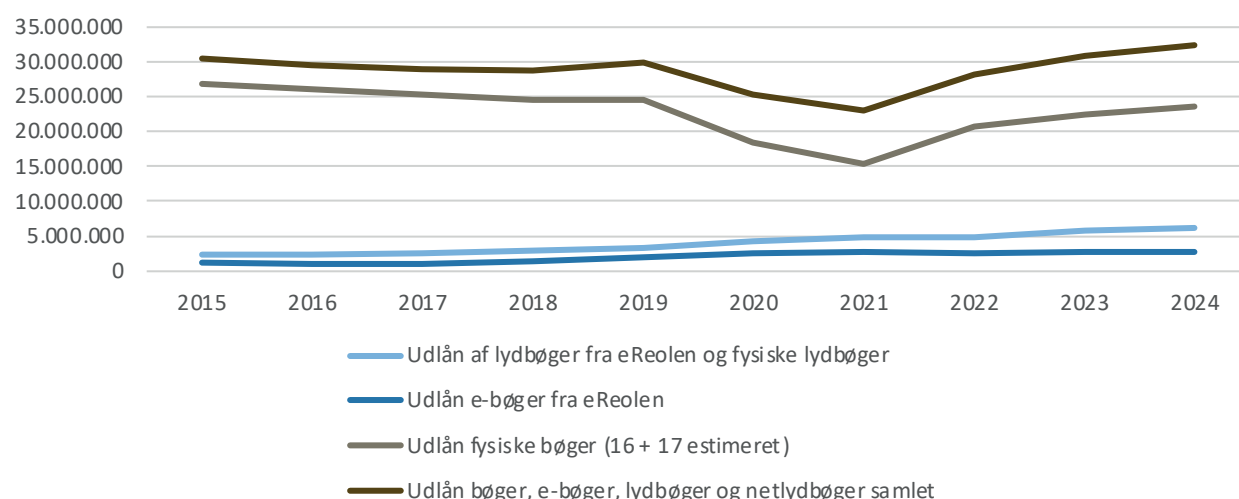
Også udlånet af fysiske bøger stiger for tredje år i træk, så det samlede udlån inklusiv eReolen er på sit højeste niveau i 10 år med over 32 mio. udlån i 2024.

FIGUR 9. FOLKEBIBLIOTEKERNES MATERIALEUDGIFTER MATERIALEUDGIFTER



Kilde: Danmarks Statistik (BIB6).

FIGUR 10. FOLKEBIBLIOTEKERNES UDLÅN



Kilde: Danmarks Statistik (IBIB1A) og Det Digitale Folkebibliotek, udtræk til Bogpanelet.

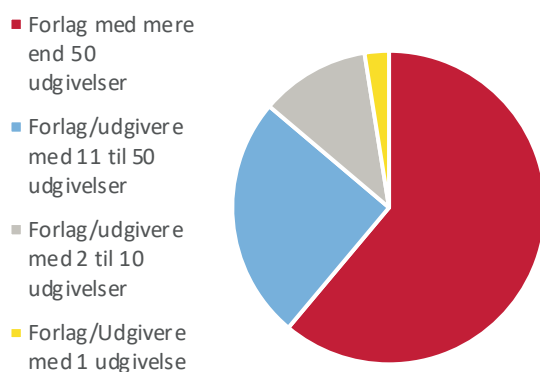
Det er imidlertid hovedsageligt lydbogsudlånet, der driver udviklingen på eReolen, hvorimod udlån af e-bøger er stagneret siden sommeren 2021, jf. figur 4.4 og figur 4.5 i bilaget.

DET DIGITALE BIBLIOTEK LIGNER DET FYSISKE

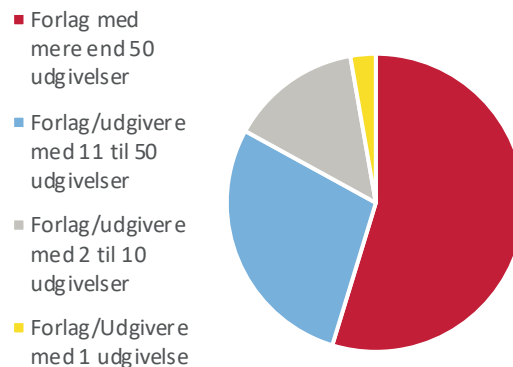
De største forlag står for den største andel af digitale udgivelser på eReolen i 2024. Dog er det gennemsnitli-

ge digitale udlån pr. titel, som er udgivet af de største forlag, lavere end for bøger udgivet på mindre forlag. Dette kan være udtryk for, at eReolen i højere grad prioriterer at formidle et bredt udvalg inden for flere genrer og fra flere typer forlag, og at de omvendt ikke prioriterer at tilgængeliggøre aktuelle bestsellerbøger, som typisk udgives af større forlag. Når der undtagelsesvist kommer aktuelle bestsellere på tjenesten, vil kommunerne ofte begrænse antallet af udlån, der stilles til rådighed ad gangen.

FIGUR 11. DIGITALE TITLER FRA 2024 EFTER FORLAGSSTØRRELSE



UDLÅN AF TITLER FRA 2024 PÅ EREOLEN EFTER FORLAGSSTØRRELSE



(mio.)	Antal digitale titler	Antal udlån	Gennemsnitligt antal udlån pr. titel
Forlag med mere end 50 udgivelser	3.743	254.061	68
Forlag/udgiver med 11 til 50 udgivelser	1.536	131.253	85
Forlag/udgiver med 2 til 10 udgivelser	693	66.193	96
Forlag/Udgiver med 1 udgivelse	154	12.769	83

Kilde: DBC, udtræk til Bogpanelet.

Det bemærkes endvidere, at det gennemsnitlige antal udlån pr. titler er steget for mindre forlag i 2024, når man sammenligner med tilsvarende statistik fra Bogpanelets årsrapport fra sidste år, hvor forlag med to til 10 udgivelser og forlag/udgivere med 1 udgivelse i gennemsnit havde henholdsvis 68 og 58 antal udlån pr. titel.

I Bogpanelets temarapport om forfatternes vilkår og økonomi i en streamingtid fra 2025 fremgår det, at eReolen fokuserer sit udbud af materialer særligt på bagkataloger, dvs. forlagenes ældre titler. Som temarapporten også afdækker, er det typisk også de nye

titler fra de store forlag, der er dyrest at udbyde i store mængder, hvad der yderligere tilskynder eReolen til at prioritere et relativt større udbud fra de mindre forlag.

Hvis man ser på, hvordan de digitale udlån i 2024 fordeles sig på genrer, er det også værd at bemærke, at forholdene ikke adskiller sig væsentligt fra bestanden af fysiske bøger på bibliotekerne. Der udlånes f.eks. en del faglitteratur på eReolen både for voksne og børn, og billedbøger for børn er sandsynligvis blevet adapteret til lydbog under kategorien ”Noveller”, da novelleres andel af det digitale udlån i højere grad spejler den fysiske bestand af billedbøger.

FIGUR 12. FYSISK BESTAND OG DIGITALE UDLÅN FORDELT PÅ GENRER I 2024

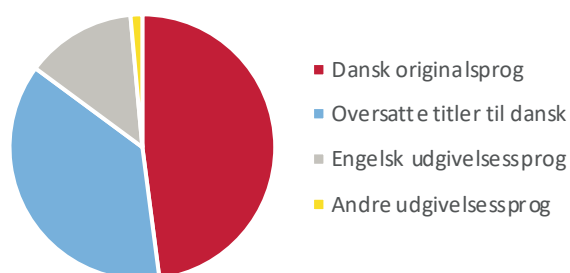
	Børn og unge		Voksne	
	Bestand (trykt)	Udlån (digitalt)	Bestand (trykt)	Udlån (digitalt)
Faglitteratur	53.370 (18 %)	18.073 (12 %)	112.172 (34 %)	78.098 (21 %)
Billedbog	74.161 (25 %)	8.306 (6 %)	454 (0 %)	-
Digte	1.202 (0 %)	295 (0 %)	3.803 (1 %)	974 (0 %)
Dramatik	22 (0%)	-	103 (0 %)	24 (0 %)
Integrerede genrer	107 (0 %)	-	739 (0 %)	-
Noveller	4.714 (2 %)	28.870 (20 %)	4.642 (1 %)	4.504 (1 %)
Roman	140.168 (47 %)	81.674 (56 %)	205.861 (62 %)	295.528 (78 %)
Tegneserie	26.105 (9 %)	8.026 (6 %)	4.062 (1 %)	57 (0 %)
Total	299.849 (100 %)	145.244 (100 %)	331.836 (100 %)	379.192 (100 %)

Kilde: DBC og Slots- og Kulturstyrelsens biblioteksafgiftssystem, udtræk til Bogpanelet

Det fysiske og digitale bibliotek er altså genremæssigt ikke to væsensforskellige steder. Selvom romaner fylder meget på de kommercielle streamingtjenester, viser det digitale udlån, at også andre genrer kan begå sig i digitalt format.

DANSK LITTERATUR FYLDER STØRSTEDELEN AF BOGSALGET

Bøger skrevet og udgivet på dansk udgjorde ca. halvdel og dermed den største andel af de danske forhandlers bogsalg eksklusive streamingtjenester i 2023, jf. figur 13. Hernæst udgjorde titler oversat til dansk ca. 37 % bogsalget. Titler udgivet på engelsk, hvor langt størstedelen vurderes også at have engelsk som originalsproget, udgjorde ca. 13 % af bogsalget i 2023. Bøger på andre udgivelsessprog end engelsk og dansk udgjorde kun ca. 1 %.

FIGUR 13. BOGSALGET EFTER SPROG I 2023

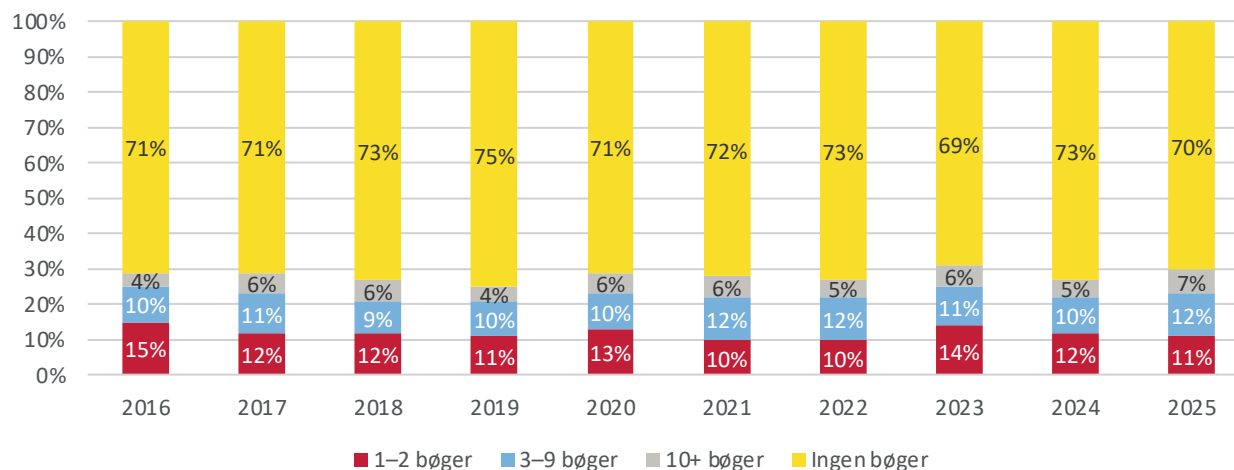
	2023K1	2023K2	2023K3	2023K4	I alt 2023
Alle udgivelser	1.720.346	1.518.641	2.023.361	3.075.955	8.338.303 (100 %)
Dansk originalsprog	800.826	700.354	904.289	1.591.740	3.997.209 (48 %)
Oversatte titler til dansk	665.620	572.125	807.373	1.055.528	3.100.646 (37 %)
Engelsk udgivelsessprog	228.354	222.870	282.720	386.450	1.120.394 (13 %)
Andre udgivelsessprog	25.546	23.292	28.979	42.237	120.054 (1 %)

Kilde: Danmarks Statistik (BOGS03).

I bogbranchen har der været en bekymring for, om særligt unge læser mere og mere på engelsk. Bogpanelets specialrapport om oversat litteratur fra 2023 belyste bl.a., hvordan forlag er blevet mere forsigtige med at oversætte aktuelle titler fra engelsk – og særligt inden for genrelitteratur og serier – fordi læserne oftere vil gå direkte til originaludgaven ved dens udgivelse, hvilket mindsker markedet for en dansk oversættelse. Bog & Idé meldte også om mere end en tredobling i salget af engelske titler i 2022 sammenlignet med 2021, hvilket skyldtes en stor vækst i ungdomsbøger, der anmeldes og deles på BookTok (Kilde: Ritzau 2022).

Bogsalgstatistikken dækker kun styksalget, hvor engelske titler på engelsk udgivelsessprog udgør 13 %, men streamingtjenesterne har ligeledes et stort udvalg af engelske titler, som også formodes at være populære, ligesom der sælges direkte til forbrugerne fra internationale forhandlere som f.eks. Amazon

Ser man på Danske Boghandlers og Danske Forlags årlige spørgeskemaundersøgelse – Danskerens Bogkøb – har udviklingen imidlertid været begrænset, jf. figur 14. Bogsalgstatistikken vil blive udvidet med salgstal fra streamingtjenester, og dermed vil man i

FIGUR 14. HVOR MANGE ENGELSKSPROGEDE BØGER HAR DU LÆST ELLER LYTTET TIL INDEN FOR DE SENESTE 12 MÅNEDER?

Kilde: Danskernes Bogkøb 2016-2025.

fremtiden kunne følge udviklingen på det samlede bogmarked, herunder efterspørgslen på engelsksproget litteratur, som udbydes på danske streamingtjenester.

FORFATTERES ØKONOMISKE VILKÅR FØR OG EFTER STREAMING

Danske forfatteres økonomi og arbejdsvilkår har længe været præget af indkomstmæssig usikkerhed og afhængighed af supplement fra andre erhverv. I 2016 lavede Trine Bille en specialrapport om forfatteres levevilkår for Bogpanelet, som viste, at den gennemsnitlige årlige indkomst blandt forfattere og oversættere var 267.000 kr.: Personer under 60 år havde dog en lidt højere gennemsnitlig årlig indkomst på 340.000 kr. Indkomsten fordelte sig på lønarbejde, bibliotekspenge og overskud af selvstændig virksomhed, men en betydelig andel – 37 % – havde en samlet årsindkomst på under 200.000 kr.

Rapporten viste, at mange tjener forholdsvis lidt, og ganske få har en meget stor indtægt. Herudover viste den, at mange havde anden beskæftigelse, og kun en lille andel kunne leve af indtægter fra det litterære arbejde alene. Nyere tal fra 2022 viser, at dette ikke har ændret sig meget. Det primære forfatterarbejde – at skrive og udgive bøger – udgør kun 1-24 % af indkomstgrundlaget for ca. halvdelen af de i alt ca. 3.000 forfattere, statistikken omfatter (Danmarks Statistik KUNST3).

Selvom forholdet mellem indtægt fra kunstnerisk virke og andre indtægtskilder ikke har ændret sig meget siden 2016, er mange forfatteres økonomiske vilkår alligevel blevet påvirket væsentligt af streamingtjenesterne, der har fået større gennemslagskraft siden da.

Bogpanelet har i 2025 fået udarbejdet en temarapport af Sarah Mygind og Sara Tanderup Linkis, der belyser, hvordan streamingens udbredelse har ændret betingelserne for forfattere, både i forhold til, hvordan de bliver betalt for deres arbejde, og hvordan deres bøger bliver udbredt til og oplevet af læserne. Streamingtjenesternes afregningsmodeller er generelt kendetegnet ved lav betaling pr. stream, og det er ikke altid gennemsigtigt for hverken forlag eller forfatter, hvordan afregningen er beregnet.

Streaming har ifølge rapporten påvirket forfatterne forskelligt. Forfattere af populær genrelitteratur oplever ofte, at deres bøger får større spredning og synlighed, men med lavere indtjening pr. værk. Forfattere inden for den smallere litteratur rapporterer typisk, at streaming ikke bidrager væsentligt til deres indtægt, selvom nogle anser det som synlighedsplatform. Børne- og ungdomsforfattere oplever blandede effekter, da formaterne ikke altid egner sig til streaming. Faglitterære forfattere anvender oftest bøger som et led i en bredere professionel praksis og oplever begrænset økonomisk betydning af streaming. Selvudgivere ser streaming som en væsentlig adgangsvej til markedet, hvor nogle skaber hoveddelen af deres indtægt på digitale platforme.

Fælles for de fleste forfattere er oplevelsen af usikkerhed omkring afregningsmodellen og manglende gennemsigthed i, hvordan betalingen beregnes. Dermed adskiller de økonomiske vilkår i streamingtiden sig markant fra tidligere strukturer, hvor der var større forudsigelighed og gennemsigthed omkring forfatterens indkomst.

NYT POLITISK FOKUS PÅ LITTERATUREN

Det seneste år er der kommet større politisk opmærksomhed på litteraturen og læsningen i Danmark. Kulturministeren nedsatte i foråret 2024 en Arbejdsgruppe for litteratur. Arbejdsgruppen bestod af forfattere, repræsentanter fra bogbranchen og eksperter, der i maj 2025 afleverede en række anbefalinger til en handlingsplan for litteraturen. Derudover har toneangivende medier behandlet temaet læsning, særligt med den såkaldte læsekrise blandt børn og unge som et centralt tema. En række aktører, blandt andre Danmarks Biblioteksforening, Danske Forlag, Dansk Forfatterforening samt foreninger tilknyttet skoleområdet, er gået sammen i Læsekoalitionen, der har offentliggjort deres anbefalinger til at få en stærk læsekultur i Danmark. Samtidig er temaet kunstig intelligens blevet højaktuelt i kunst- og kulturdebatten generelt, og det diskuteres blandt andet, hvordan kunstig intelligens påvirker vores kunst og kunstnernes arbejdsvilkår og ophavsret.

Med aftalen om finansloven for 2026 mellem regeringen og Det Konservative Folkeparti er det desuden besluttet at indføre nulmoms på bøger, og der er afsat midler til en litteraturhandlingsplan. Der er en klar forventning om, at en afskaffelse af bogmomsen vil sænke prisen på bøger og dermed øge bogsalget, hvilket vil kunne sætte flere penge i omløb i en presset bogbranche.



KONTAKT BOGPANELETS SEKRETARIAT:
EMAIL: ASC@KUM.DK
WWW.KUM.DK

ISBN (DIGITAL): 978-87-7960-190-1
ISBN (TRYK): 978-87-7960-191-8